Dämpad tillväxt i orolig omvärld

Exportkreditbarometern

Juni 2022

AB Svensk Exportkredit

SEK

Exportkreditbarometern

Några korta fakta från barometern

Finansieringsbehov

Vart fjärde företag anger att de kommer ha ett ökat finansieringsbehov under de kommande 12 månaderna, vilket är lika många som i höstas.

Exportorderingång

Vartannat exportföretag räknar med ökad exportorderingång det närmaste året vilket är färre jämfört med i höstas.

Sysselsättning

Knappt hälften av exportföretagen räknar med att öka antalet anställda i Sverige under de kommande 12 månaderna. Det är en minskning jämfört med i höstas.

Ränteläget

Rekordmånga, 96 procent av företagen tror på stigande räntor under det kommande året. Det är en kraftig ökning jämfört med i höstas.

”Det osäkra omvärldsläget och covidnedstängningar i Kina påverkar de svenska exportföretagen negativt. Men trots de utmaningar vi ser i form av inflation, ökade råvarupriser och logistikproblem är nedgången mindre än befarad.”

Magnus Montan, vd för SEK

Stora företag upplever en starkare finansiell situation än små

Exportföretagens finansiella situation är fortfarande god men har försvagats jämfört med i höstas. Index sjunker från 68 till 66. Färre än hälften av exportföretagen anger att den finansiella situationen har stärkts under de senaste sex månaderna, vilket är en liten nedgång från i höstas och det är de små företagen som står för hela nedgången.

Framåtblickande märks nedgången tydligare, såväl hos stora som små företag. På totalnivå sjunker index från 73 till 68 procent. Index ligger förfarande en bra bit över 50-strecket vilket indikerar att en majoritet har en optimistisk syn på sin finansiella situation inför framtiden.

En förklaring till företagens goda finanser är en fortsatt hög efterfrågan och god tillgång till finansiering. Huruvida kapacitetsproblem att leverera varor till följd av komponentbrist blir en belastning för försäljningen återstår att se. Årets första kvartalsrapporter visade generellt goda resultat. Ukrainakrigets effekter med ökad oro för omvärlden gav sannolikt inte fullt avtryck.

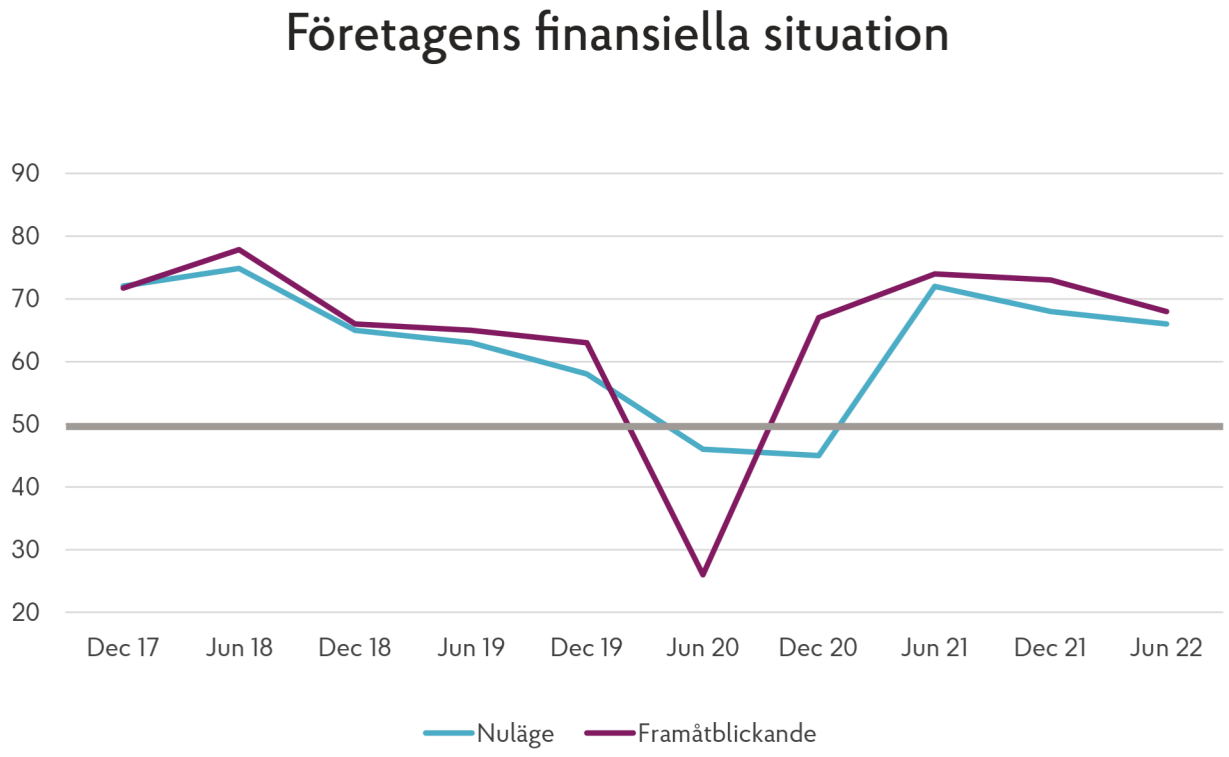

God men försämrad likviditetssituation

Företagens likviditetssituation i nuläget är fortsatt stark även om den har försvagats för både stora och små företag, jämfört med i höstas. Index sjunker kraftigt från 71 till 61. Företagen kommer från en mycket stark likviditetssituation eftersom många lånade kraftigt under pandemin. Därefter har likviditeten förbrukats vilket kan vara en av förklaringarna till indexnedgången.

Under de kommande 12 månaderna väntas likviditeten försvagas för stora företag medan små företag räknar med oförändrat läge. Totalt sjunker framåtblickande index från 67 till 65 vilket indikerar en fortsatt god likviditetssituation.

71 ➤ 61

Ökat finansieringsbehov hos stora företag

Finansieringsbehovet i nuläget har ökat markant för stora företag och minskat något för små. Totalt anger vart fjärde exportföretag att finansieringsbehovet har ökat det senaste halvåret och index ökar från 51 till 58.

På 12 månaders sikt väntas finansieringsbehovet totalt sett vara oförändrat jämfört med hösten 2021. Även här väntas stora företag se en liten ökning medan de små räknar med något minskat lånebehov.

Det finns olika anledningar till ökat finansieringsbehov. I goda tider vill företag låna för att investera och öka sin försäljning. I lågkonjunktur, som under pandemin, ville man låna på grund av osäkerhet i produktionen eller för att spara i ladorna om läget skulle försämras ytterligare.

Det vi ser idag är ett underliggande behov av finansiering på grund av hög efterfrågan i marknaden. Många företag investerar också i grön omställning för att sänka sin energiförbrukning. Den prisökning på energi som skett under de senaste halvåret har gett ytterligare kraft till omställningen. Det kan i sin tur leda till ett uppsving för gröna lån eller annan hållbar finansiering.

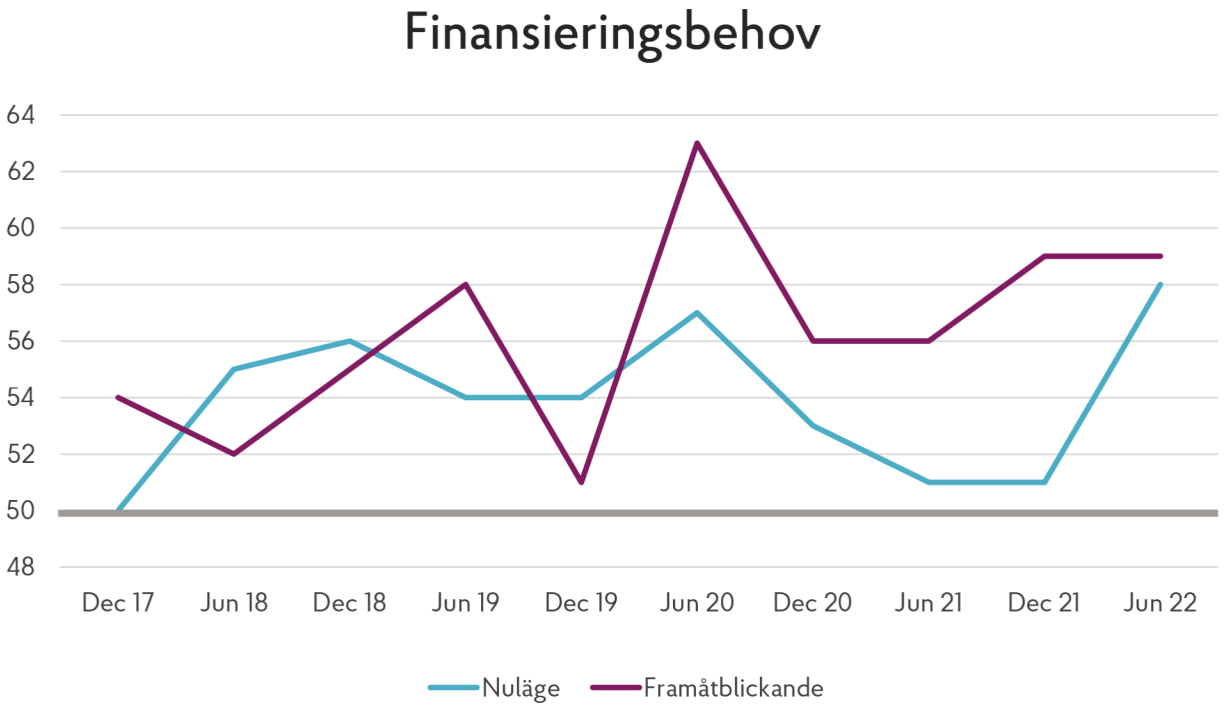

Svårare att finansiera sig på kapital- och kreditmarknaden

Möjligheterna att i dagsläget finansiera sig på kapital- och kreditmarknaden har försämrats kraftigt, och det är stora företag som står för hela nedgången. Resultatet är inte särskilt förvånande eftersom det främst är stora företag som nyttjar kapital- och kreditmarknaden, medan små företag i större utsträckning finansierar sig via banker. Totalt minskar index från 53 till 40. Att index sjunker under 50-strecket indikerar att fler tycker att möjligheterna att få finansiering har försämrats än förbättrats.

Ser man till finansieringsmöjligheterna på bankmarknaden i nuläget är situationen i princip oförändrad jämfört med i höstas. Framåtblickande räknar en högre andel stora företag med bättre finansieringsmöjligheter på bankmarknaden medan de små tror att utsikterna kommer att försämras. Totalt ökar index från 51 till 53.

Stora företag är generellt sett mer oroliga för bankernas likviditetsställning och vilja att låna ut, medan mindre företag sätter fokus på sin egen kreditvärdighet. Exportkreditbarometerns resultat kan således tyda på att mindre företag är mer pessimistiska kring sin finansiella utveckling under de närmaste 12 månaderna.

Tillgången till finansiering är fortfarande att betrakta som god, trots en högre prislapp. Så länge det finns en hög efterfrågan och företagen kan lägga prisökningarna på konsumenterna är höjda räntor inga problem. Frågan är var smärtgränsen går.

Fler är oroliga för kunders förmåga att finansiera köp

Eftersom exporten står för nästan halva Sveriges BNP är det viktigt att inte bara exportföretagen, utan även utländska köpare av svenska varor och tjänster, har god tillgång till finansiering.

Barometern visar att allt fler företag är oroliga för sina utländska kunders förmåga att finansiera sina köp. Såväl stora som små företag har märkt av en försämring och index sjunker från 52 till 45. Att index ligger under 50-strecket visar att det är fler svenska exportörer som upplever att deras utländska kunders möjligheter till finansiering har minskat snarare än ökat.

Det osäkra omvärldsläget i kombination med ökade räntor är en förklaring till att oron ökar. Att svenska exportörer kan erbjuda sina utländska kunder hjälp med finansiering i samband med köp, blir desto viktigare i osäkra tider.

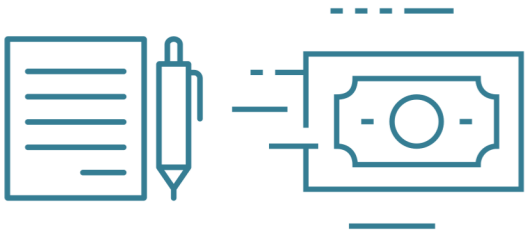

Rekordmånga räknar med dyrare lån

Att inflationen har satt spår i form av högre räntor är mycket tydligt, särskilt för stora företag. Index rasar från 42 till 17 vilket är en rekordlåg siffra. Totalt två tredjedelar av exportföretagen anger att det blivit dyrare att låna det senaste halvåret, vilket kan jämföras med en fjärdedel i höstas.

På ett års sikt är företagen än mer pessimistiska, eller möjligen realistiska. Åtta av tio räknar med högre finansieringskostnader. Index sjunker från låga 33 till ett bottennapp på 9, det klart lägsta i barometerns historia.

Efter flera år av rekordlåga räntor och kraftiga stimulanser för att mildra pandemins effekter, krävs nu tuffare tag för att bromsa köpfesten. Ett oroligt omvärldsläge med ökade energi- och råvarupriser trissar upp inflation, vilket leder till en förväntan om höjda räntor.

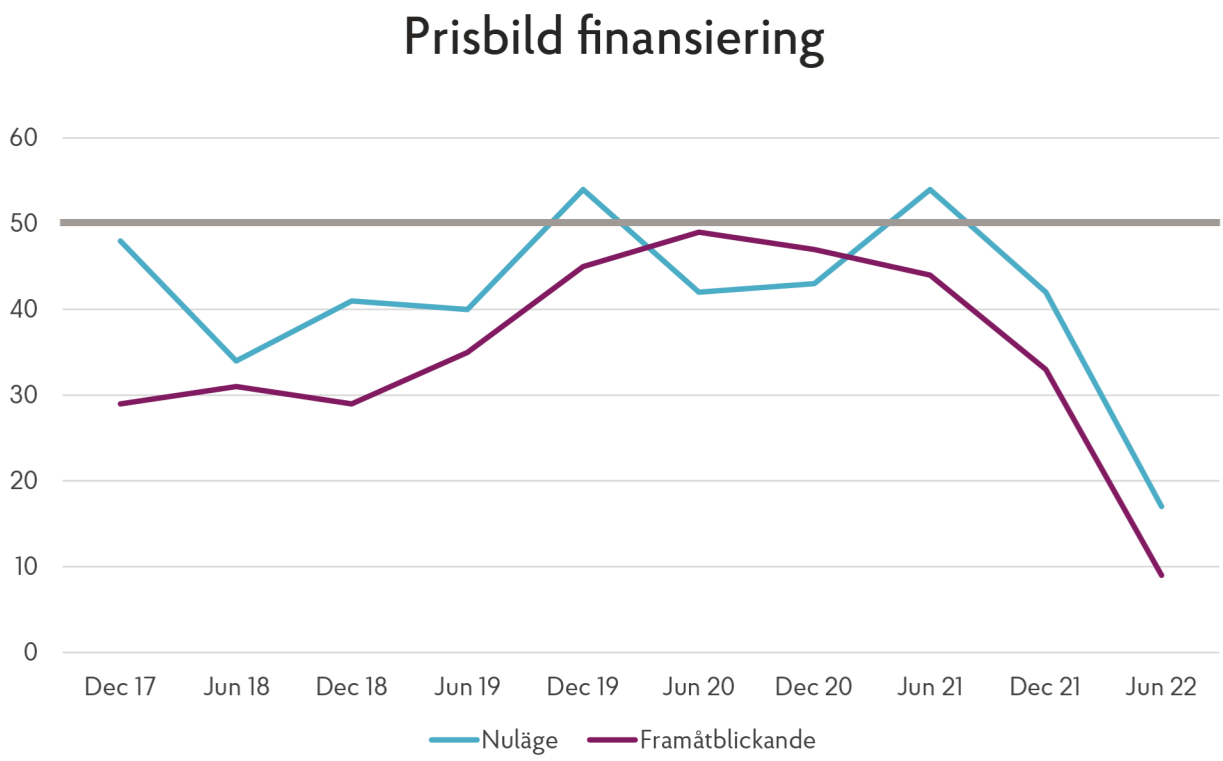

Färre tror på ökad orderingång

Index över exportorderingång har det senaste halvåret sjunkit, om än från mycket höga nivåer, och det är de stora företagen som står för hela nedgången. Små företag med omsättning mellan 25–250 miljoner kronor, anger tvärtom en något ökad orderingång. Förändringar i omvärlden påverkar stora företag betydligt snabbare än små som befinner sig längre ut i näringskedjan, vilket avspeglar sig i barometerns resultat. Totalt sjunker index i nuläge från 78 till 75.

Framåtblickande ser situationen mörkare ut. Totalt 48 procent av exportföretagen räknar med en ökad orderingång under de kommande tolv månaderna, vilket är en nedgång jämfört med i höstas då motsvarande siffra var 56 procent. Såväl små som stora företag räknar med minskad orderingång det kommande året. Totalt sjunker index från 75 till 68.

Det osäkra omvärldsläget till följd av kriget i Ukraina samt kvardröjande effekter av pandemin, såsom stängda hamnar i Kina, påverkar de svenska exportföretagen negativt. Mot bakgrund av kraftigt ökad inflation, ökade råvarupriser och logistikproblem kan nedgången dock betraktas som mindre än befarad.

Andelen företag som tror på minskad export under det kommande året har ökat från 5 till 12 procent, vilket är i nivå med hösten 2020 under pandemin.

Index över exportorderingång och sysselsättning, framåtblickande

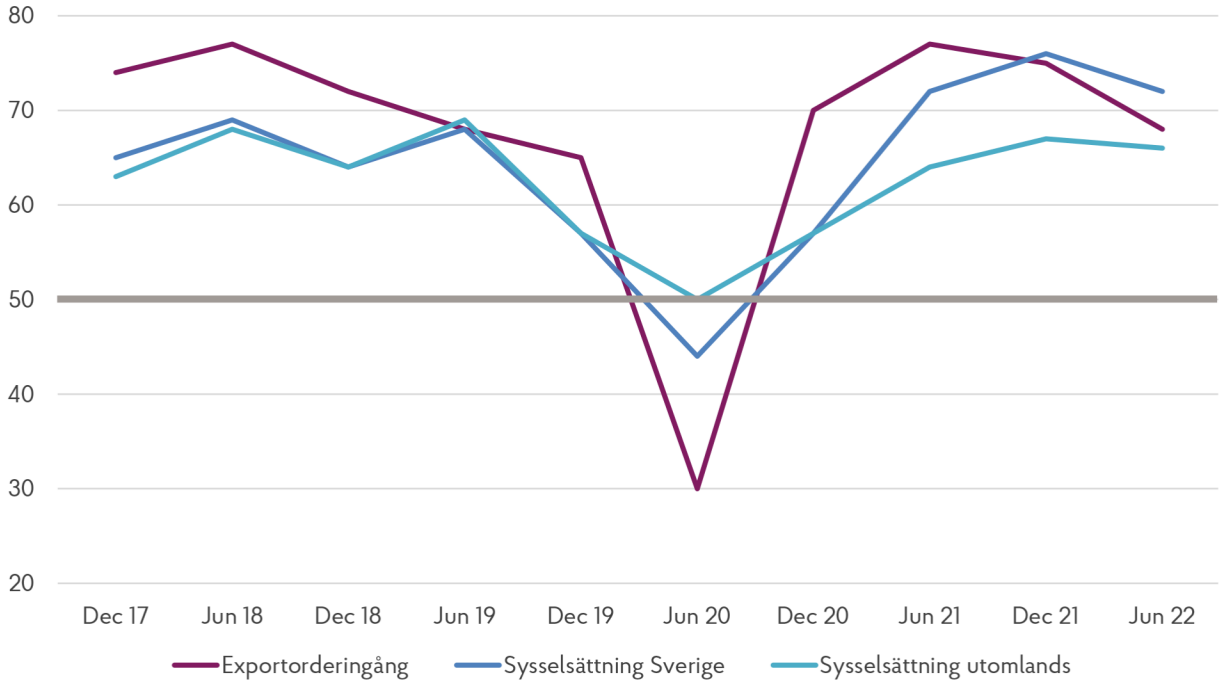

Det osäkra omvärldsläget till följd av kriget i Ukraina samt kvardröjande effekter av pandemin, såsom stängda hamnar i Kina, påverkar de svenska exportföretagen negativt.

Exportföretagens sysselsättningsplaner mattas av

Barometern visar ett naturligt samband mellan företagens orderingång och sysselsättningsplaner. När orderingången mattas av eller avtar följer sysselsättningen efter. Index för sysselsättningen under de kommande 12 månaderna minskar för första gången sedan hösten 2019, både i Sverige och utomlands och omfattar såväl stora som små företag. Minskningen, som är större i Sverige än utomlands, sker dock från en mycket hög nivå vilket indikerar en stark ekonomi.

Sverige
Under de kommande 12 månaderna räknar knappt hälften av företagen med att öka antalet anställda i Sverige vilket är en minskning jämfört med i höstas. Totalt sjunker index från 76 till 72. Små företag är mer positiva än stora och räknar i högre grad med att anställa, men som oftast i konjunktursvängningar sker en eftersläpning av effekterna. Därför är det rimligt att förvänta sig en ytterligare avmattning i små företags anställningsplaner framöver. Med detta sagt bör man notera att samtliga index ligger över 50-strecket vilket indikerar att fler företag är positiva än negativa.

Att nyrekryteringarna minskar kan förklaras av dämpad orderingång, brist på personal och en orolig omvärld som kan ha en bromsande effekt i företagens framtidsplaner. Sverige är en kunskapsnation, att rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare är avgörande för tillväxt och nya investeringar.

Utomlands
Även antalet anställda utomlands väntas minska, men endast marginellt. En tredjedel av företagen räknar med att anställa fler personer utomlands under det kommande året. Totalt sjunker index från 67 till 66.

Sverige är en kunskapsnation, att rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare är avgörande för tillväxt och nya investeringar.

Nästan alla företag räknar med höjd ränta

Drygt hälften av företagen upplever dagens ränteläge som fördelaktigt vilket är en minskning från två tredjedelar i höstas. Stora företag är något mer positiva än små. Resultatet avspeglar ett läge med historiskt låga räntor som nu successivt förväntas höjas.

Framåtblickande tror nästintill alla, 96 procent, på höjd ränta vilket är en kraftig ökning jämfört med för ett halvår sedan då hälften av företagen spådde höjd ränta under de kommande 12 månaderna.

Mot bakgrund av den kraftigt ökade inflationen under det senaste halvåret är resultatet inte förvånande. Inflationen var 6,4 procent i april vilket innebär dubbelt så hög inflationstakt jämfört med i höstas. Inflationen har ökat stadigt det senaste halvåret och Rysslands invasion av Ukraina har eldat på inflationstakten, vilket i sin tur lett till ökade räntor och en förväntan om ytterligare höjningar. Frågan är inte längre om utan hur mycket Riksbanken kommer att höja räntan nästa gång.

> ”Frågan är inte längre om utan hur mycket Riksbanken kommer att höja räntan framöver och framförallt om åtstramningen kommer att bita så länge vi inte har en lösning i sikte på det fruktansvärda som sker i Ukraina.”
>
> Magnus Montan, VD för SEK

Fler räknar med svagare krona

Fler exportörer upplever kronkursen i nuläget som fördelaktig jämfört med i höstas och ökningen är större bland små företag jämfört med stora. Vartannat företag anser att dagens kronkurs är fördelaktig vilket är dubbelt så många som för ett halvår sedan.

Framåtblickande väntas kronan stärkas av en fjärdedel av företagen vilket är en liten minskning jämfört med i höstas. Totalt 40 procent tror att kronan kommer att försvagas under de kommande 12 månaderna och andelen som tror på en svagare krona är större bland de stora företagen än de små.

Svag kronkurs är en fördel för exporterande företag eftersom varor och tjänster blir billigare för utländska köpare. Men eftersom många exportörer även är importörer, begränsas fördelarna.

Kronkursen påverkas dels av handeln och dels av investerares syn på den svenska kronan. Ju fler utländska placerare som investerar i Sverige över tid, desto starkare krona. Ett svagare konjunkturläge och ökad osäkerhet i omvärlden ökar inte chanserna för en kronförstärkning.

Företagens syn på ränteläge och kronkurs

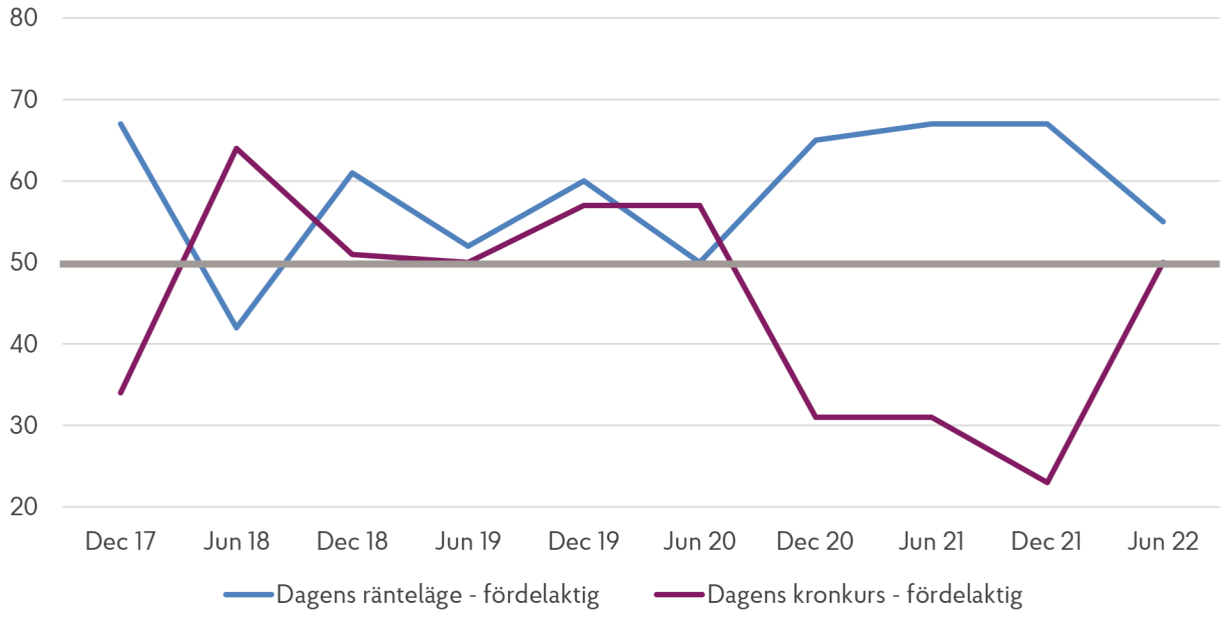

Minskad framtidstro hos exportföretagen

De svenska exportföretagens optimism för framtiden sjunker jämfört med för ett halvår sedan även om index fortfarande ligger på en hög nivå. Samtliga parametrar pekar nedåt och barometerns index över exportföretagens framtidstro sjunker från 46 till 37, i linje med 2018 års resultat.

Det som tynger framtidssynen är geopolitisk oro, fraktproblem, komponentbrist, höga råvarupriser och hög inflation. Trots detta är resultatet utifrån ett historiskt perspektiv – Exportkreditbarometern har genomförts sedan 2013 – högt. Index har som lägst varit -35 vilket inträffade när pandemin slog till våren 2020, och som högst, 46, under våren och hösten 2021.

46 ➤ 37

Exportföretagens framtidstro

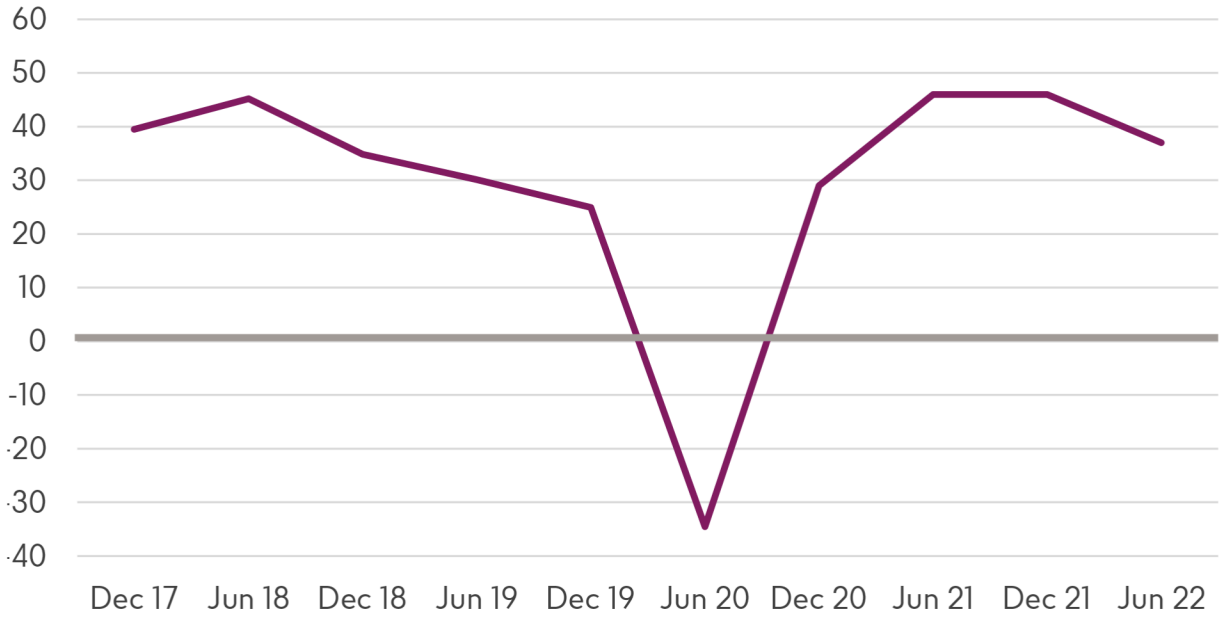

Index över exportföretagens framtidstro väger samman företagens förväntningar för det närmaste året gällande finansiell situation, likviditet, orderingång och anställningar i Sverige.

Finansiell situation

45 procent tror att deras finansiella situation kommer att stärkas under det närmaste året, vilket är en minskning mot 51 procent i höstas.

Likviditetssituation

Under det kommande året räknar 40 procent av företagen med att deras likviditetssituation kommer att stärkas, vilket är en liten försvagning jämfört med höstens 42 procent.

Orderingång

48 procent av exportföretagen räknar med ökad orderingång under det närmaste året. Det är en minskning jämfört med i höstas då andelen var 56 procent.

Sysselsättning

46 procent räknar med att öka antalet anställningar i Sverige under det kommande året. Det är en minskning jämfört med i höstas då motsvarande andel var rekordhöga 55 procent.

Sammanställning av resultat

	Små företag			Stora företag		
	Nuläge	Framåt-blickande	Total	Nuläge	Framåt-blickande	Total
Företagens finansiella situation	64 (68)	72 (76)	68 (72)	69 (68)	66 (71)	67 (70)
Finansieringsbehov	49 (53)	55 (57)	52 (55)	64 (50)	61 (59)	62 (55)
Tillgång till finansiering	53 (54)	52 (51)	52 (52)	45 (52)	55 (53)	50 (52)
Prisbild för finansiering	22 (41)	10 (37)	16 (39)	15 (42)	8 (32)	11 (37)
Exportorderingång	76 (72)	71 (79)	73 (75)	73 (82)	67 (73)	70 (77)
Likviditetssituation	61 (66)	70 (69)	65 (67)	62 (73)	64 (67)	63 (70)
Tillgång till finansiering via kapital/kreditmarknaden	56 (53)	56 (52)	56 (53)	37 (54)	55 (54)	46 (54)
Tillgång till finansiering via bankmarknaden	50 (54)	48 (51)	49 (52)	52 (50)	56 (52)	54 (51)
Sysselsättningsplaner i Sverige		76 (81)			68 (73)	
Sysselsättningsplaner utomlands		66 (67)			66 (67)	

	Total		
	Nuläge	Framåtblickande	Total
Företagens finansiella situation	66 (68)	68 (73)	67 (70)
Finansieringsbehov	58 (51)	59 (59)	58 (55)
Tillgång till finansiering	46 (52)	54 (52)	50 (52)
Prisbild för finansiering	17 (42)	9 (33)	13 (38)
Exportorderingång	75 (78)	68 (75)	71 (77)
Likviditetssituation	61 (71)	65 (67)	63 (69)
Tillgång till finansiering via kapital/kreditmarknaden	40 (53)	55 (53)	48 (53)
Tillgång till finansiering via bankmarknaden	51 (51)	53 (51)	52 (51)
Sysselsättningsplaner i Sverige		72 (76)	
Sysselsättningsplaner utomlands		66 (67)	

Om Exportkreditbarometern

Målgruppen är svenska exportföretag med en omsättning på minst 25 miljoner kronor samt en exportandel på minst 50 procent. Resultatet redovisas för stora respektive små företag och gränsen går vid en omsättning på 250 miljoner kronor. Urvalet har gjorts slumpmässigt av SCB utifrån momsregistret. På så sätt fångar barometern upp företag som är av vikt för svensk export. I undersökningen har totalt 201 företag svarat, 101 i gruppen stora företag och 100 i gruppen små företag. Intervjuerna genomfördes av Origo Group under perioden 4 april–5 maj 2022 och undersökningen är statistiskt säkerställd.

Om Svensk Exportkredit

Svensk Exportkredit (SEK) är ett statligt bolag som finansierar exportföretag, deras underleverantörer och internationella köpare av svenska varor och tjänster. Finansiering från SEK ger företagen möjlighet att växa och bidrar till jobb och tillväxt i Sverige. SEK kan även bidra till industrins omställning för att minska sin klimatpåverkan i Sverige. Med utlåning i 60 länder har bolaget en gedigen kunskap om internationella affärer och är en naturlig samarbetspartner vid exportfinansiering.

Har du frågor om Exportkreditbarometern?

Vänligen kontakta Catharina Henriksson,
ansvarig för Exportkreditbarometern

Telefon: +46 76 677 59 09
E-post: catharina.henriksson@sek.se

Vi finansierar
hållbar export

SEK

AB Svensk Exportkredit
Fleminggatan 20 · Box 194 · 101 23 Stockholm
Tel: 08-613 83 00 · information@sek.se
www.sek.se